

ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana
T: (01) 369 5342, F: (01) 369 5783, E: gp.mp(at)gov.si

Vročeno: simona.drenik@gov.si, zoran.klemencic@gov.si in gp.mp@gov.si

Datum: 15.5.2017

Zadeva: Predlog za umestitev novega poglavja v novelo **ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARUHU ČLOVEKOVIH PRAVIC (ZVarCP-B)**

Spoštovani g. dr. Zoran Klemenčič

V imenu Zbornice davčnih svetovalcev Slovenije, vlagam to pobudo za dopolnitev Zakona o varuhu človekovih pravic.

V upanju na sprejem pobude, predvsem pa na argumentiran odgovor, Vas lepo pozdravljamo.

Na podlagi pooblastila predsednice zbornice g. Simone Štravs, mag. Derganc Franc

Podpis:
mag. Franc Derganc

Priloga:

1. Predlog sprememb ZVarCP-B

ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

Predlog za umestitev novega poglavja v novelo **ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARUHU ČLOVEKOVIH PRAVIC (ZVarCP-B)**

ANALIZA

ZDSS že od svoje ustanovitve ocenjuje, da davkoplačevalci v R Sloveniji nimajo realne možnosti do »enakega orožja« v primerjavi z državo, ki dnevno povečuje pooblastila oz. kazni v povezavi s plačevanjem javnih dajatev.

V R Sloveniji ni organa, ki bi objektivno presojal delo organa I. stopnje v davčnih zadevah. Organ II. stopnje je namreč v sestavi Ministrstva za finance (že po naravi torej isti organ nadzira samega sebe), hkrati pa na sodišču žal ne moremo ocenjevati dela, kot zadovoljivega, saj sodišče premnogo krat odloča brez ustne obravnave, kar objektivno onemogoča ugotovitev resničnega dejanskega stanja, ki pa je v davčnih zadevah ključno za pošteno odločitev.

Na tem mestu poudarjamo, da iz večji-del zapisnikov, kjer naj bi bilo dejansko stanje opisano, (še posebej zaradi načina vodenja zapisnikov v davčnih zadevah, ko organ nikjer ne navaja ključnih podatkov, kot to določa ZUP – ni datuma opravljanja dejanja, ni navedenih vseh dokazov, ni zapisanega sklepa o dokazih itd...), ni mogoče razbrati ali so bile vse postopkovne pravice stranke zavarovane (ali je organ opravil vsa preiskovalna dejanja, ali je upošteval dokaze, ki so za stranko ugodna, ali je organ stranki dejansko omogočil izkoriščanje vseh pravi – do pooblaščenca itd...).

Glede na naravo dela Vrhovnega sodišča (bolje rečeno zakonodajo, ki ureja delo Vrhovnega sodišča), ki kršitve na področju »dejanskega stanja« ne presoja, menimo, da pravice davkoplačevalcev – tudi in predvsem zaradi sistemske rešitve v R Sloveniji, kar je opisano na kratko tudi zgoraj, niso ustrezno varovane.

Pravice davkoplačevalcev so seveda pravice, ki jih v tuji literaturi in zakonodaji poimenujejo »Taxpayer BILL OF RIGHTS «¹. Seveda gre za pravice, kot jih načelom in sicer nesistemske ureja tudi Zakon o

¹ Taxpayer Bill of Rights – PRIMER KANADE (<http://www.cra-arc.gc.ca/E/pub/tg/rc4417/rc4417-13e.html>)

1. You have the right to receive entitlements and to pay no more and no less than what is required by law.
2. You have the right to service in both official languages.
3. You have the right to privacy and confidentiality.
4. You have the right to a formal review and a subsequent appeal.
5. You have the right to be treated professionally, courteously, and fairly.
6. You have the right to complete, accurate, clear, and timely information.
7. You have the right, unless otherwise provided by law, not to pay income tax amounts in dispute before you have had an impartial review.
8. You have the right to have the law applied consistently.
9. You have the right to lodge a service complaint and to be provided with an explanation of our findings.
10. You have the right to have the costs of compliance taken into account when administering tax legislation.

ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

davčnem postopku (oz. Zakon o splošnem upravnem postopku), toda v R Sloveniji žal nimamo rešenega niti problema prehoda iz upravnega v kazenski postopke na področju davkov, kjer po naši oceni prihaja do grobe kršitve človekovih pravic (pravica do molka, pravica do ne predlaganja dokazov zoper samega sebe, pravica do odvetnika itd.). Tako lahko (verjetno smo edina država v EU) pri nadzoru davka od dohodkov pravnih oseb davčni inšpektor opravlja davčni nadzor, hkrati pa vzporedno »preda« zadevo na tožilstvo, ki uporabi iste dokaze, ki jih je pridobil v upravnem postopku davčni organ. Navedeno področje je v R Sloveniji urejeno edinstveno v EU, zato bo imel VARUH, ki se bo začel ukvarjati s področjem davkov, veliko dela tudi pri reorganizaciji pregona kaznivih dejanj s področja davčne zatajitve.

Zgoraj navedeni primer, po naši oceni seveda ni bistveno pooblastilo, kot izhaja iz našega predloga oz. pobude, saj želimo s predlogom predvsem zagotoviti, da bi imeli davkoplačevalci v R Sloveniji zagotovljene resnične poštene postopke – že v času odločitve organa na I. stopnji.

Nikakor se ni mogoče strinjati, da organ, ki trenutno »preganja« samostojne podjetnike posameznike, čeprav Zakon o delovnih razmerjih celo ureja delo podjetnika z enim samim delodajalcem in to na način, da se obdavčuje (in to dvojno) tako delodajalec kot tudi delojemalec.

Prav tako ni sprejemljivo, da organ vnaprej ne opozarja na določene morebitne napačne davčne prakse (ali sheme), ki jih izvajajo zavezanci morebiti v dobri veri, saj nimajo ustreznih pravočasnih informacij. Menimo, da bi moral organ po spremembi stališča javno objaviti stališče in opozoriti, da bo vnaprej sankcioniral morebitne nepravilnosti.

Davkoplačevalci objektivno nimajo strokovne pomoči, saj R Slovenija ne želi urediti področja davčnega svetovanja. Posledično se z davčnim svetovanjem ne ukvarja, kot izključno dejavnost, praktično nobeno podjetje. Posledično to pomeni, da davkoplačevalci v R Sloveniji nimajo nobenega »enakopravnega orožja« v primerjavi z močno davčno administracijo z velikimi pooblastili. Slednje je še posebej pomembno v luči, da pritožba v R Sloveniji ne zadrži izvršitve.

V R Sloveniji, ponovno žal kot edini državi članici EU, potekajo tajne upravne preiskave zoper posameznike oz. podjetja, hkrati pa zavezanci nimajo pravice do vpogleda niti v t.i. preiskovalni spis.

-
11. You have the right to expect us to be accountable.
 12. You have the right to relief from penalties and interest under tax legislation because of extraordinary circumstances.
 13. You have the right to expect us to publish our service standards and report annually.
 14. You have the right to expect us to warn you about questionable tax schemes in a timely manner.
 15. You have the right to be represented by a person of your choice.
 16. You have the right to lodge a service complaint and request a formal review without fear of reprisal.

Commitment to Small Business

1. The Canada Revenue Agency (CRA) is committed to administering the tax system in a way that minimizes the costs of compliance for small businesses.
2. The CRA is committed to working with all governments to streamline service, minimize cost, and reduce the compliance burden.
3. The CRA is committed to providing service offerings that meet the needs of small businesses.
4. The CRA is committed to conducting outreach activities that help small businesses comply with the legislation we administer.
5. The CRA is committed to explaining how we conduct our business with small businesses.

ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

Verjetno bo morala biti ena izmed prvih nalog Varuhinje tudi resna analiza zakonodaje, ki dopušča opisano ureditev. Seveda se v tem kontekstu pojavlja tudi vprašanje, povezano z Varovanjem osebnih podatkov, saj očitno organ, brez da bi stranko v upravnem postopku o tem obvestil, pridobiva osebne podatke o posameznikih, kar eksplicitno EU zakonodaja prepoveduje.

Problematika davčnih postopkov je v R Sloveniji velika. Naj naštejemo samo nekaj iztočnic, ki bi jih moral VARUH nemudoma reševati. To so:

1. Nepristranska ocena v konkretnih primerih (ocenjujemo, da je potrebno omogočiti strankam poseg VARUHA v konkretne primere že na I. stopnji, saj v nadaljevanju objektivno ni mogoče odpraviti pomanjkljivosti, ki so povezane s sistemsko neobjektivnimi pritožbenimi organi na II. stopnji ter tudi na prezasedenem sodišču). Cilj bi moral biti, da na sodišče pridejo izključno zadeve, ki jih ni bilo mogoče rešiti že na I. stopnji.
2. Sistemski problemi (68.a. člen ZdavP-2 itd., davčna preiskava itd.).
3. Administracija: nedosegljivosti administracije (ni podatka kdo obdeluje vlogo, ni zagotovil do kdaj bo vloga rešena itd.), napake v računalniških programih (podatki so ne-malokrat netočni, podatke ni mogoče preveriti), neodzivnost v primeru pritožb zoper nedostojno postopanje (notranji nadzor praviloma ne odkrije napak) itd.

Zato bi radi na tem mestu opozorili tudi vaše ministrstvo, da davkoplačevalci v R Sloveniji zaslužijo neodvisno telo, ki bo pomagalo strankam v konkretnih zadevah, kar bo brez dvoma krepilo zaupanje v pravno državo in posledično izboljševalo davčno kulturo in s tem povečevalo davčne prilive.

SKLEP:

Zgoraj smo na hitro opisali ključne težave slovenskih davkoplačevalcev. Glede na to, da menimo, da so davki izredno pomembni za delovanje države blaginje in da je po raziskavi SCHNEIDER odnos države do davkoplačevalcev ključen dejavnik tudi za znižanje sive ekonomije, upamo, da bo Ministrstvo za pravosodje vključilo naše predloge v zakon, ki je verjetno z vidika objektivnih okoliščin na področju »stanja« države, še najbolj primeren že reševanje davkoplačevalskih pravic.

Če se malo pošalimo, saj veste kaj je večno ? Davki in

Ker bi radi še nekaj časa živeli in se bomo še naprej torej ukvarjali z drugo najbolj »stalno« stvarjo na svetu, Vas prosimo, da si skupaj pomagamo – kar bo dobro za vse nas, saj smo vendarle vsi tudi davkoplačevalci.

S spoštovanjem, v imenu Zbornice davčnih svetovalcev in po pooblastilu predsednice g. Simone Štravs.

Mag. Franc Derganc, po pooblastilu predsednice ZDSS, g. Simone Štravs

Priloga:

1. Predlog sprememb ZVarCP-B

ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

Predlog sprememb ZVarCP-B

II. BESEDILO ČLENOV

2. b člen

Za 25. č členom se doda novo poglavje z naslovom III.b VAROVANJE DAVKOPLAČEVALSKIH PRAVIC z naslednjimi členi:

»25.d člen

Po določilih tega zakona je:

1. "Davčni zavezanec" je oseba, ki je v skladu z zakonodajo dolžna plačati davek, ali je upravičena do prejema določenega zneska, izplačanega s strani Ministrstva za finance oz. organa v sestavi.
2. "Minister" pomeni minister za finance.
3. "Varuh" pomeni Varuh pravic davkoplačevalcev (Varuh), ki odloča v senatu treh oseb, pri čemer 2 od njih predlagajo strokovna združenja na področju davkov po postopku, določenem v podzakonskem aktu, ki ga sprejme Minister za pravosodje.

»25.e člen – naloge varuha

(1) Mandat varuha človekovih pravic je pomagati, svetovati in o tem obvesti ministra za finance oziroma Ministra za pravosodje o kateri koli zadevi, ki se nanaša na storitve, ki jih izvaja Finančna uprava ali drug organ davčnim zavezancem.

(2) Pri opravljanju pooblastil, mora varuh človekovih pravic:

(A) opraviti nepristransko oceno (v nadaljevanju revizija varuha) vsake zahteve, ki ga je davčni zavezanec ali njegov predstavnik seznanil v zvezi z zadevami, kot je določeno v 25 f členu tega zakona.

(B) opredeli in pregleda sistemska in nastajajoča vprašanja, povezana s storitvijo, ki je pomembna oz. lahko pomembno negativno vpliva na davkoplačevalce.

25.f. Pravice davkoplačevalcev

Davčni zavezanec ima po določilih tega zakona v zvezi s pravicami iz naslova plačevanja davkov, naslednje pravice:

ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

1. pravico plačati javne dajatve nič več in nič manj, kot to zahteva zakon.
2. pravico do servisa v vseh jezikih, določenih v Ustavi RS.
3. pravico do zasebnosti in zaupnosti.
4. pravico do formalnega pregleda postopka s strani varuha in do poznejše pritožbe.
5. pravico, da se obravnavajo strokovno, prijazno in pošteno.
6. pravico do popolnih, natančnih, jasnih in pravočasnih informacij.
7. pravico, razen če ni drugače določeno z zakonom, da ne plačate spornih zneskov preden se ne opravi nepristranska ocena.
8. pravico, da se zakon uporablja dosledno.
9. pravico vložiti pritožbo na storitev in imate pravico prejeti razlago naših ugotovitev.
10. pravico pričakovati, da bi bil varuh pri svojem delu odgovoren.
11. pravico do oprostitev kazni in obresti v skladu z davčno zakonodajo, v primeru izrednih razmer.
12. pravico, da od nas pričakujete objavo naših storitev in letnega poročila.
13. pravico pričakovati, da vas Finančna uprava opozori na vprašljiva davčne sheme, pravočasno.
14. pravico, da vas zastopa oseba po vaši izbiri.
15. pravico vložiti pritožbo storitev in zahteva uradno mnenje brez strahu pred povračilnimi ukrepi.

Varuh izvaja zgoraj navedene pravice na podlagi Pravilnika, ki ga sprejme Minister za pravosodje v sodelovanju z Ministrom za finance v roku 3 mesece po sprejemu tega zakona.

V podzakonskem aktu se še posebej natančno določijo:

- omejitev mandata varuha (zadeve, ki se rešujejo pred sodiščem ipd.),
- obrazec »Zahteva za revizijo varuha«,
- sodelovanje varuha in Ministrstva za finance,
- delo varuha na področjih priporočil, zaupnost dela varuha,
- postopek imenovanja senata VARUHA DAVKOPLAČEVALSKIH PRAVIC,
- ipd..

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

(1) Določba 50.d. do 50.f člena se začnejo uporabljati 1. junija 2018 oziroma v roku 15 dni po sprejemu podzakonskih aktov, določenih v poglavju III.b. tega zakona.